

NOVINE

Pobožen, družbeni, pismeni list za vogrske Slovence.
PRIHÁJA VSAKO NEDELO.

Štara Novin na leto je vsakoml za njegov naslov 8 K.
Škãpas od deset vec 6 K.
Naroèniki k Novinam brezplaèno dobijo vsaki mesec
„Marijin List“ i na konci leta „Kalendar Srca Jezušovoga.“
Çena ednoga drebca je doma 10 flersv.

VREDNIK :

KLEKL JOZEF

pleb. v Dolencih, NAGYDOLÁNY, Vasmegeye.

K tom! se more pošilati naroènine i val doplati, ne
pa v tiskarne ali v Crenšovce.Lastnik i izdajatelj Novin i Marijinoga
Lista je Klekl Jožef vp. pleb. v Crenšovcih, Cserföld, Zalamegye.

Nedela III. po Risalih

*Približavali so k Jezušu publika-
maške i grejšniske, da bi ga posluh-
šali. Luk. 15.*

Jezuš je prišo na svet za grešnikov volo, kak sveti Pavel piše, da jo Jezuš prišo grešnike zveličat. Pa je nje posebno gori isko. Ne je nje vkraj tiro. Ešče jo je ž njimi. Njegovi neprijatelje, da so drugo njemi ne znali na očih metati, so pravli, da s grešnikami hodi i ž njimi je. Za grešnike je na sebe vzeo križ. On je naše grehe reso vu svojem teli na križno drevo, pravi sv. Peter.

Jezuš je grešnike na pokoro zvao. Troje veselje je nad pokorov. Veseli se Jezuš. Kda paster naide zgubljeno ovco, pravi prijatlom: Veselte se z menov, ar sam naišeo ovco, štera je zgubljena bila. Veselijo se angelje nad pokorov. Velim vam, pravo je Jezuš, ka tak radost bude v nebi nad ednim grešnikom pokoro činečim. Veselje človeki, reši se skvarjenja. Paster išče, ide k tistoj, štera je zgubljena, dokeč je ne naide.

Pokora je veliko delo. Vekše je veselje nad ednim pokornikom, liki nad devetdeset devetimi pravičnimi, šteri na potrebüjejo pokore, ki so nikdar ne grešili, ar te slednji so dostakrat bolje nemarni, kak pokorniki. Sveti Gregor piše: Dostakrat oni, štere, grehi ne težijo, ne marni postanejo, oni pa, ki se spomenejo, da so kaj slobodnoga včinoli, požalüjejo svoje grehe, lübao do Boga vablodili, s vekšimi i bolšimi delami se trüdiyo svoje grehe nadomestiti.

Pokornik se gvüšno zveliča. Delajte pokoro, ar se približava nebesko kraljestvo. Koma nas Bog naj pridela. Amen.

Bojna.

Lloyd George je govorio, pravo je, da je že poldrugo leto predsednik angluške vlade. Spadec Rusije je velka pomoč Nemcom. Na pomoč z Amerike na hitroma ne moremo računati. Amerika samo peti del da onomi, ka smo s spadajom Rusije zgübili. Druga nevola je bojna podmorskih čunov. Či bi mogli Anglijo od drugih dežel v kraj vrezati, to bi velka nevarščina bila. Ne bi mogli vojake voziti na bojišče. Angluška mornarica je obladala podmorske čune. Napadnoli smo gnezda podmorskih čunov, dve kakti v Zeebrügi i Ostende smo zaprli. Več podmorskih čunov prepravimo, kak nemci morejo znovič napraviti. Zdaj smo pred velikim napadom, nego vüpamo se. Zdaj vse od toga visi, je li Hindenburg ali Wilson je bolje brzen. Nemci so na tom, da prve ščejo dosegnoli svoj cil, kak američka pomoč pride. Poleg kijeva v Ukrajni je bitje bilo med nemcami i polami.

Taljani so 26. maja s velkov silov napadali. Eden mali del naših linij so malo nazaj porinoli. Na zahodnom bojišči se je poveksavao topovski boj. Nemci so Pariz znovič streljali. Velki ruški i ukrajnski zastopniki so se pogajali od mira. Predsednik ruske delegacije je pitao, kakšo vlogo igrajo nemške čete v Ukrajni. Predsednik ukrajnske delegacije je odgovoro, da ne ma povoblaščenja od toga gučati, telko zna povedati, da je Nemec zaveznik Ukrajne.

Na zahodnom bojišči so nemci 27. maja začnoli znovič ofenzivo. Po polnoči šo začnoli štüki strelati, vgojdnob 7. vöri se je začnolo bitje. Nemško ofenzivo je čakala angluška i francuška vlada, nego nemško pripravlanje je zmotilo generala Focha, on si je mislo, da nemci na angluša spadnejo, pa so

se vrgli na francoze na Chemin des Dames. Na 40 km dugom fronti so nemci prvi den 12 km naprej prišli. Prvi den so vlovili 15,000 možov. — Na taljanskom bojišči so ništerni deli naših postojank vu roke taljanov prišli. — Francuški čašniki pišejo, da je francuški front ne prek vdreti. Vüpajo se, da se to nemcom. ne pošreči. Pravijo, da so nemci svojo prvo zmago drago plačali.

29. maj. Nemci i napredüjejo. Število vlovlenih je skočilo na 25,000, med njimi eden angluški i eden francuški general. — Na taljanskom fronti pri Tonale so taljani napadali. Pri Piave topovski boji. — Nemci več ne idejo naprej v Rusiji. Rusi i Nemci se pogajajo.

31. maj. Tretji den bitja so nemci pozajeli Soisson, edno trdnjavo francuškoga fronta. Francozi so se močno branili, več mesti so proti napadali, nego zbiti so bili. Broj vlovlenih je 45 jezer. Angluški časniki pišejo, da dva tretjiva dela nemške armade je na zahodnom bojišči, da bi Pariz pozajeli. Nemci pišejo, da so oni ešče ne vse svojo moč vu bitje vrgli, sovražniki so svoje rezerve vu bitje lüčili i samo telko dosegnoli, da so i rezerve bite bile. Nemci so front nazaj potisnoli na 52 km.

Dom i svet. — Glási.

Na nemškoj zemli je ne slododno gučati slovenski? „Slovenec“ piše: Vojak — prostak — Slovenec je pito v nekem mesteci na Štajerskom uradnika v slovenskom jeziki. Uradnik — slučajno Slovenec — je njemi vse pojasnio po maternom jeziki. To je slišao postajenačelnik i je pravo uradniki: Tü je nemška zemlja, tü se uradüje i guči nemški. — Kelko bi se

i mi mogli tožiti. V Lendavi, v Monostri, po mali že v Soboti ne bodo razmili siromaka Slovenca. Pa čí včasí znajo slovenski, ne ščejo gucati. Siromak Slovenec, najbelje pa žene, vsikdar morejo koga s seboj vzeti i na njega trošiti. Dostakrat nōnc ne išče siromak svoje pravice ravno za volo teh stroškov ali pa celo nikoga dobi, da bi ž njim šo.

Šoštarje so stavkali v Budapešti. Smo pisali, da je vlada maksimalivala obütel. Šoštarje v Budapešti so se vküp spravili, štrajk so napravili, pred ministra so šli, ki je njim obečo, da ceno pregledne. Vište, vsaki stališ si pomaga, samo paver je na sebe nihani. On se nikomi ne more potožiti. — Deželni častniki so prišli pred ministerskoga predsednika Wekerleja, da se njim plača povekša. Želili so, naj njim odgovor da: Ja ali ne, s drugim odgovorom ne bodo zadovoljni. Wekerle je njim ne dao odločen odgovor, žela častnikov grozavitno žmečo znamenüje.

Vu rüdi August Thyssena na Nemškom je explodiro vogelni prah. Nesreča je 21 lüdih morila.

Listi pišejo, da še opusti avstrijsko — vogrsko kronsko veljava i nadomesti z nemškov markov.

Maximal cena ranih krumpišov od 1. junija je 1 kor. Na železnici je potrebno transportno dovoljenje.

Bedič Karol z Dolenc, bio je zgrabljeni na Ruskom, je vu spitali Zilinskom (stolica Trenčaska) od trüdave mro. Pokopali so ga 24. maja.

Potres je bio v Južnoj Ameriki v republiki Chile.

Vojni dugi Europe 1000 milijardov znesejo, na štero vsako leto bo milijardov čoja spadne. Pred bojnov je papiratnih penez bilo 25 milijardov, zdaj jih je skoro 90 milijardov.

Ka vse do naide vu vojnom krühi na Dunaji (wien)? Gnili zmožnjeni krumpiš, repa, les. krajda, papirnata kasa, ždügnjena mela.

Tinek na dopüsti. Tinek je domo prišo. Sküsivali sa ga. Pitali so ga ka pa ka si že tak dugo ne domo prišeo, vej te nanč že ne poznali. Boko moj, Boko moj, ka je eto?! — Dragi Tinek, hadi ka ti jesti dam, ve si, znan, jako lačem. — Joj, mati, mauč mene pitajte, Tri dni sam se pelo, pa sam ne jo nikaj ne, za kúpiti je pa ne, ar je vse drago. Te sam pa naj lačen potüvo, Bom za to bolje jo doma. Dala njemi mati obed; Popárjene gibice i méd gori vlejala. Tinek pchvalo obed: kak je to dobro i sladko, v boji pa kaj takšega dobroga nikdar ne vidimo, ne pa ka bi jeli. Tam je naboljša ešče

repa, štero sam ravno nikdar ne šteo jesti. Mati so ga prosili, naj kaj pri povidavle. Daleč sam ednok šo — pravi Tinek — v službi. Kda sam nazaj šo, so strašno pokali granati. Jas pa sam vügnno šinjek pa v beg proti domi v kaverno, naj me ne kaj pojzdilo. Tak me li straj, da morem iti z lüknje na svetlobo, ar taljan streta, či trbe ali ne; ne vem, ka je tak divji. Tinek je mogo nazaj iti. Mati so ga opominali. Dete moje, golob moj, pazi se, pa glavo doli rivli, kda jako strelajo, ka te ne trufgo. — Vej bom, mati . . .

Berden Andraš, gradski g. kaplan i Hanko Jožef, črensovski g. kaplan sta 28. i 29. maja sinodalne izpite opravljala.

Dr. Ostffy Lajoš, velki župan Železne županije ostane vu švojoj česti.

Obeso se je 26. maja Bagari Jožef, evangeličanske vere, 84 let sztar. Sneha je poldne domo prišla, hiša je bila zapreta. Stari se je notri zapro. Prvle je v krčmi bio.

26. maj je proščenje bilo pri Nedeli. Na senji je ne bilo ednoga lakti platna ali robca. Dva starodavniva poznanca — senjara — sta eden ovcmi kričala, da na najbližanje senje že sama samo prideta. Skoz se bolje kože, da je bojna.

Devaluacija ruskih penez? Čüje se, da je Lenin obredo, da se stare ruske banke notri potegnejo i se na druge peneze premenijo. S tem država dobi 30 milijardov.

V Gjornjih Slavečih so rusi kradnoli, ednoga so pri hiši zgrabili, od njega vzeli 4 folatov mesa i 50 kg. mele.

Blisk je vužgo 24. maja ob 11. vöri v noči cerkev vu Egervari. Streha s törmom vred je zgorela, zvon se je otopo.

Z Ukrajno. J. H. telefonist nam piše... Ne nam ni ednoga poznanoga slovenca drugih, kak naši vlovleni si jo eti, šteri vu vogelni jamaj, vogelje kopajo. Njim dam Novine četeti, so veseli, da čüjejo materski jezik.

Dühovne vaje za ženske se začnejo v celji v pondelek po angelskoj nedeli, to je, 2. septembra.

Karh Ferenc, desetnik 18 dpp. je dobo srebrno i brončano svetinjo i karlov križec.

Novo meše. Tivadar Jožef 16. junija bode novo mešo meo v Törnišči. Nova meša Godina Ignaca bode v Črensovcih 30. junija.

Na podporo Novin so dale „delavke“ z fare Gračke na Rábapordányi Fuis Marija 2 k. Fuis A. 1 k. Gjergjek Lujza 1 k. Bauer M. 1 k. Šteslu Rozi 1 k. Kovač Lujza 1 k. Forjanič A. 1 k.

Majcan A. 1 k. Recek Augustina 1 k. Knap Jozefa 1 k. Novak Marija 1 k. Gjergjek A. 1 k.

Cena luga i sode. Vlada je ceno maksimalivala. 1 kg sode 64 fil., 1 kg luga 1 k. 20 fil. pri malih tržcah. — Dobro bi bilo, či bi tak bilo. Nego ne je tak. Samo paver more pšenico, krumpič dati po maximal ceni, ešče niže. On pa deset-dvajstikrat dragše more vse kúpiti. Za peneze nōnc ne dobi, more nesti na pr zmočaj. Te dobi poplate i kaj drugo deset — petnajset krat dragše, nego či te on pravi, ka je edna kila zmočaja 20 koron (desetkrat več, kak pred bojnov) dobi odgovor. Ti mej svoj zmočaj, mi mo pa meli svoje blago.

Spanski kral, ministerski predsednik i več ministrov je obetežalo. Skoro vsaki tretji človek je betežen. Nkši novi beteg je goristopo. V Madridi je 80,000 lüdih betežno.

Osmo vojno posojilo. Podpištüvanje se začne 12. junija i trpelo de eden mesec. Pet i pol procentov žoja prinese. Novo je, da pri razoroženji (kda se skonča bojna) vojaška materija de se samo s vojnim posojilom dala kúpivati.

Roparje — Povsod se čüje od roparstva. Ne je varno samomi hoditi po dolgih cestah, po goščaj; v mraki je že najbolše doma ostati. Pazite na svoj hramb! Takših roparov de zdaj sploh več, dokeč ne pridó bolši časi.

V dobljeni so penezi: Šabjan Jožef 8 k. Vučko Ladislav 4 k.

Pošta. Čurman. G. Sl. Vse, ka se dotiče Novine, se pošlje na vredništvo Novin.

Naša polja.

Svetla rosa, letni biser,¹⁾
Zakaj močiš nam polé?
Dosta vlage jim delijo
Vsakdenešnje zdaj solze.

Dete goni, mati plüži,
Brazda kaple na solze;
Stara dekla, mlada vdova,²⁾
Bridko joče gda plive.

Pač bogati more biti
Letošnjega leta pov,
Toliko je očne rose
Gori ino pod zemlov.

Mlaci moji, to vas prosim,
Rahlo bijte dragi snop!
Vsaka slama, vsako zrno
V rebi nosi mnogih jok.

Tečem more vendar biti
Kruhek s takšega polja!
Tečem praviš? Nemogoče!
Ne . . . veselja ne doma!

R. J.

¹⁾ biser = džündž
²⁾ vdova = dovica